

Bijlage 1 Input voor de gedachtewisseling over Oekraïne

De omgezette vragen om uitleg en de vragen via het kabinet zijn vooraf aan minister-president Jan Jambon bezorgd.

I Omgezette vragen om uitleg

Vraag om uitleg over de economische gevolgen van de oorlog in Oekraïne voor Vlaamse bedrijven van Annick Lambrecht aan minister Jan Jambon

Europa toont voor het eerst in lang nog eens eensgezind. Met duidelijke en stevige economische sancties aan het adres van Rusland moet het Russische regime en vooral cirkel rond Poetin dwingen tot een einde aan het geweld. De economische sancties hebben duidelijk al impact. Maar we beseffen natuurlijk ook allemaal dat deze sancties niet zonder gevolgen blijven, zeker niet voor een export-gevoelige regio als Vlaanderen. Net zoals we bij Corona vanuit Vlaanderen snel enkele doortastende steunmaatregelen hebben genomen kijken onze bedrijven nu naar de verschillende regeringen om hen die gevolgen ondervinden van de export sancties, te steunen.

Het zal er op aan komen om de impact goed te monitoren, en vervolgens de juiste gerichte steun te voorzien. Daarom de volgende vragen:

1. Wordt er op basis van exportcijfers vanuit FIT proactief met de betrokken bedrijven samengezeten zodat de impact meteen ook gekend is op Vlaams niveau?
2. Hebben we een structureel monitoringsysteem ? Komt er bijvoorbeeld een centraal telefoonnummer waar bedrijven op beroep kunnen doen indien zij met dringende- en andere handelsvragen i.v.m. export en of import zitten ?
3. Hebben we vandaag al indicaties van individuele bedrijven die de gevolgen voelen? Signaleren zij dit nu al bij FIT of andere overheidsdiensten?
4. Welke vorm zullen eventuele steunpakketten voor bedrijven aannemen? Zijn hierover al plannen gemaakt?
5. Zal de Vlaamse regering één contactpunt oprichten waar bedrijven met vragen terecht kunnen?

Vraag om uitleg over de diamanthandel met Rusland van Staf Aerts aan minister Jan Jambon

Na de inval op 24 februari 2022 van Rusland in Oekraïne kondigde de Europese Unie een dag later sancties aan tegen Rusland. Er waren al een heel aantal sancties tegen Rusland uit het verleden, maar deze werden aangevuld met verschillende uiteenlopende economische maatregelen. Het gaat om sancties gericht op de sectoren financiën, handel, energie, vervoer, technologie en defensie.

Ondanks deze maatregelen blijft de diamanthandel opvallend genoeg gespaard. De Verenigde Staten voerde wel zeer snel een importverbod op Russische diamanten in, maar de Europese Unie volgt vooralsnog niet. Nochtans is de Russische export van diamanten sterk gelinkt aan het Poetin-regime. Terwijl 30% van de ruwe diamanten in de wereld uit Rusland komen, is 90% daarvan in handen van

Alrosa. Alrosa is een Russisch staatsbedrijf met als CEO Sergei Sergeevich Ivanov, die op de lijst van personen die dicht bij president Poetin staat. <https://home.treasury.gov/news/press-releases/jy0608>

Daarbovenop is hij ook de bestuurder bij Gazprombank, het grootste gasbedrijf ter wereld die ook door de Russische overheid gecontroleerd wordt. Wie diamanten zegt, zegt natuurlijk ook Vlaanderen en Antwerpen. Zo blijkt een kwart van de ruwe diamanten, die in de Antwerpse diamanthandel verwerkt wordt, uit Rusland afkomstig te zijn. Het gaat om meer dan 1 miljard euro. Daardoor is het standpunt van Vlaanderen t.o.v. de diamanthandel met Rusland van groot belang.

Vandaar volgende vragen :

1. Hoe staat de Vlaamse regering ten opzichte van mogelijke Europese maatregelen tegen de grote invoer van ruwe diamanten uit Rusland?
2. Heeft de Vlaamse regering hier op Europese fora al standpunten rond ingenomen?
 1. Zo ja, wat zijn deze dan?
 2. Zo neen, waarom niet?
3. Hoe ziet de Minister-President de toekomst van de samenwerking van de Antwerpse diamantsector met Alrosa?

Vraag om uitleg over inmenging in Vlaamse bedrijven in handen van Russische, Wit-Russische en Chinese eigenaars van Peter Van Rompuy aan minister Jan Jambon

In het jaar 2019-2020 waren 109 ondernemingen uit de niet-financiële economie voor minstens 50 procent in handen van een Chinese eigenaar. Een toename met 10 bedrijven. Het is slechts één indicatie over buitenlandse invloed in Vlaamse economische sectoren. In 2018 werd hierover door EWI een studie gemaakt. Uit de resultaten bleek toen dat de 4.111 bedrijven die in 2018 onder buitenlandse zeggenschap vielen, verantwoordelijk waren voor 30 procent van de toegevoegde waarde van de niet-financiële economie in Vlaanderen. Tegelijkertijd waren ze ook verantwoordelijk voor bijna 40 procent van de loontrekkende werkgelegenheid in de Vlaamse industrie. In de Commissie Algemeen Beleid van 14 september 2021 gaf de minister-president al mee de mogelijkheid te bekijken om deze studie te actualiseren.

Door de oorlog in Oekraïne kreeg deze vraag een extra dimensie. We hebben afgelopen maand immers kunnen zien tot welke daden Rusland in staat is. Vlaanderen besliste daarom recent om 113 Vlaamse exportvergunningen voor Rusland en Wit-Rusland te schrappen, dit voor een totale waarde van 196 mio euro. Rusland is door de verschillende Westerse sancties trouwens extra afhankelijk van China.

Op dit moment zijn overigens de gesprekken met de federale overheid en de andere regio's lopende voor het opzetten van een interfederaal screeningsmechanisme voor buitenlandse investeringen.

Daarom volgende vragen:

- Heeft de Minister-president zicht op de actuele inmenging van Russische, Wit-Russische en Chinese eigenaars in Vlaamse bedrijven?

- Heeft de Minister-president zicht op de actualisatie van de studie betreffende de buitenlandse invloed in strategische Vlaamse economische sectoren?
- Wat is de stand van zaken in functie van de oprichting van een interfederaal screeningsmechanisme voor buitenlandse investeringen?
- Hoe kunnen we in tussentijd onze strategische sectoren beschermen tegen inmenging vanuit Rusland, Wit-Rusland en China?

Vraag om uitleg over de schorsing van bepaalde exportproducten naar Rusland en Wit-Rusland als gevolg van internationale sancties van Vera Jans aan minister Jan Jambon

Op 22 maart raakte bekend dat Vlaanderen voor circa € 200 miljoen aan exportvergunningen naar Rusland en Wit-Rusland heeft geschorst en dit als gevolg van de Russische inval in Oekraïne en de daarop volgende internationale sancties ten aanzien van voornoemde landen. Dat de opgelegde sancties ook gevolgen zou hebben voor Vlaanderen en meer bepaald voor de export, is onvermijdbaar. Hoewel onze export naar de betrokken landen relatief klein is en naar Rusland zelfs al sinds 2014 beperkt was door de toen ingestelde sancties als gevolg van de annexatie van de Krim, neemt dit echter niet weg dat Rusland toch de 14de plaats van de belangrijkste uitvoerbestemmingen inneemt en dat individuele bedrijven flink getroffen kunnen worden omdat voor hen Rusland, Oekraïne of Wit-Rusland een belangrijke handelspartner is. Een aantal producten die onder het nieuwe sanctiemechanisme vallen, kunnen immers niet meer door onze Vlaamse bedrijven geëxporteerd worden naar de twee betrokken landen. Het betreft vooral de zogenaamde dual-use producten waarvan de lopende vergunningen meteen na de inval geschorst werden. Voor Rusland zou het gaan om een waarde van 196 miljoen euro en voor Wit-Rusland slechts om 10.000 euro.

Aangezien de vergunningen voor een duurtijd van 3 jaar werden toegekend, is het best denkbaar dat de meeste van de producten reeds geëxporteerd werden voor de sancties van kracht werden.

Dit alles heeft tot gevolg dat de dienst Controle Strategische Goederen (dCSG) meer controles moet uitoefenen op de export van dual-use producten naar de twee betrokken landen alsook op producten waarvoor in normale omstandigheden geen vergunning vereist is maar die thans onder het sanctiepakket vallen zoals elektronica, computers etc.

Daarom heb ik de volgende vragen:

1. Door de oorlog in Oekraïne en de afgekondigde sancties kunnen Vlaamse bedrijven die actief waren in Rusland, Wit-Rusland en ook Oekraïne geen meer zaken doen. Op welke wijze worden ze begeleid om andere afzetmarkten te zoeken?
2. Is er een specifiek ondernemersloket voorhanden waar bedrijven terecht kunnen met vragen over wat de sancties voor hen betekenen? Zo ja, hoe vaak wordt loket bevraagd sinds het uitbreken van de oorlog?
3. Voorziet u vanuit uw bevoegdheid voor buitenlandse handel een financiële bijdrage aan ondernemers voor coaching en advies in hun zoektocht naar alternatieve markten en het opstellen van een nieuw internationaal marketingplan of de (her)organisatie van procesbeheer?

4. Er werden 113 exportvergunningen voor Rusland en 12 exportvergunningen voor Wit-Rusland geschorst. Welke dual-use producten en Vlaamse bedrijven werden door deze tijdelijke schorsing getroffen?
5. Welke niet dual-use producten werden momenteel ook getroffen door de sancties en mogen niet meer uitgevoerd worden? Hoe werden deze bedrijven hiervan op de hoogte gebracht en hoe verloopt de controle hierop?
6. De dienst Controle Strategische Goederen ziet plots geconfronteerd met een pak extra controles op de export naar Rusland en Wit-Rusland voor producten die onder het internationaal sanctiepakket vallen. Zal u tijdelijk extra personeel inschakelen zodat deze hun werkzaamheden ten volle kunnen uitoefenen? Zo neen, hoe garandeert u een efficiënte controle?

Vraag om uitleg over de dreigende voedselcrisis in West-Afrika van Emmily Talpe aan minister Jan Jambon

De oorlog in Oekraïne zorgt voor schaarste van een aantal producten en wereldwijd voor stijgende voedselprijzen en bevoorradingsproblemen. De impact van die crisis dreigt in West-Afrika zeer verstrekkende gevolgen met zich te brengen. Nu al wordt gevreesd voor de ergste voedselcrisis in een decennium. Elf internationale hulporganisaties, waaronder Oxfam en Save the Children, trokken 5 april jl. aan de alarmbel.

West-Afrika was al een problematische regio, waar meer dan 27 miljoen mensen al honger leden. Tegen juni dreigen daar nog eens 11 miljoen mensen bij te komen. De voedselprijzen in West-Afrika zijn de afgelopen vijf jaar al met 30 procent gestegen door droogte, overstromingen, conflicten en de economische gevolgen van de coronapandemie. Volgens een raming van de Wereld Voedsel- en Landbouworganisatie (FAO) kan daar ten gevolge van de oorlog in Oekraïne een verhoging met 20 procent bijkomen. Bovendien zal de oorlog de beschikbaarheid van tarwe, die in belangrijke mate uit Oekraïne en Rusland komt, in heel wat Afrikaanse landen aanzienlijk doen afnemen. Ook in de Hoorn van Afrika dreigt de ernstigste droogte in veertig jaar miljoenen mensenlevens in gevaar te brengen. In delen van Somalië, Ethiopië en Kenia worden meer dan 13 miljoen mensen bedreigd door acute honger.

Vlaanderen is een regio die veel land-, tuinbouw- en voedingsproducten uitvoert. Voor een aantal producten is onze zelfvoorzieningsgraad dermate hoog dat we moeten werk maken van een doordacht promotiebeleid en een actieve zoektocht naar nieuwe afzetmarkten. De VLAM heeft de afgelopen jaren ook al te kennen gegeven richting Afrika te kijken. Aangezien de hongersnood in bepaalde delen van Afrika dermate acuut wordt, kan Vlaanderen misschien een actieve bijdrage leveren om voedsel aan te leveren.

Mijn vragen aan de minister-president:

- 1) Hoe wordt er vanuit het aspect buitenlandse handel aangekeken tegen de voedselcrisis die bepaalde delen van Afrika heel hard dreigt te treffen?
- 2) Wordt er nagedacht over de manier waarop we vanuit Vlaanderen kunnen helpen om die voedselcrisis te verminderen door voedsel dat bij ons wordt geproduceerd te verhandelen met de getroffen gebieden?

- 3) Werden ook al door diensten als de VLAM, BMO en FIT initiatieven genomen richting die landen om de markten daar te openen voor strategische voedingsproducten in de getroffen Afrikaanse landen om de hongersnood daar te temperen?
- 4) Zal de minister-president deze voedselcrisis in Afrika ook ter sprake brengen op Europees niveau om na te gaan wat we samen met de andere EU-lidstaten kunnen doen om hongersnood maximaal te vermijden?

II Vragen via de fracties

Vragen van N-VA

Vraag om uitleg over de informele Europese top van EU-leiders van maart 2022 in Versailles (Karl Vanlouwe)

Op 10 en 11 maart 2022 kwamen de Europese staatshoofden en in Versailles samen. De huidige oorlog in Oekraïne was uiteraard het agendapunt van deze informele top.

De Europese leiders debatteerden over het verzoek van Oekraïne om versneld toe te treden tot de EU. Over dit thema werd echter geen consensus bereikt: Polen en de Baltische lidstaten drongen aan op een belangrijk signaal richting Oekraïne, terwijl andere lidstaten toch terughoudender waren inzake versnelde toetreding en pleitten voor een versterking van het huidige partnerschap via nauwere economische samenwerking, deelname aan Europese programma's als Erasmus+ en het recht om EU-vergaderingen bij te wonen. De leiders beloofden ook substantiële steun om de wederopbouw van Oekraïne te financieren.

De Russische invasie in Oekraïne zette tevens enkele andere heikele thema's op de agenda, niet in het minst de Europese energieafhankelijkheid van Rusland. De Europese leiders waren het eens om de import van gas, olie en kolen uit Rusland af te bouwen, maar noemden geen einddatum. Ook de Europese Commissie lanceerde deze week overigens een voorstel om de EU tegen 2030 los te koppelen van Russisch gas.

Ten derde bogen de toppolitici zich ook over de toekomst van de Europese defensie. Consensus bestaat over de noodzaak om de defensie-uitgaven te verhogen en er wordt nagedacht over nauwere samenwerking op vlak van defensie.

Een laatste heikel punt heeft betrekking tot de financiering. Frans President Macron ijvert ervoor om via de uitgifte van nieuw Europees schuldpapier. Noord-Europese landen stellen dat daarvan geen sprake kan zijn. Gelet op het belang van deze top, graag een antwoord op de volgende vragen:

1. Kan de minister-president de resultaten van de Eurotop toelichten?
2. Op welke manier is Vlaanderen betrokken bij deze top?
3. Over de financiering lijkt het laatste woord nog niet te zijn gezegd. Welke positie neemt de Vlaamse regering innemen tegenover het Franse voorstel om nieuw Europees schuldpapier uit te geven? Stemt dit standpunt overeen met het Belgisch standpunt terzake?

4. Hoe belangrijk en/of bepalend was Versailles op zowel korte als (middel)lange termijn?OU over de informele EU-top in Versailles (Karl Vanlouwe)

VOU de mensenrechtenschendingen in Oekraïne (Joris Nachtergaele)

De beelden staan op ons netvlies gebrand. In Boetsja, een stad nabij de hoofdstad Kiev, troffen Oekraïners na de terugtrekking van de Russische troepen een gruwelijk tafereel aan. Burgers werden er geëxecuteerd en op straat achtergelaten.

Het nieuws ging als een schokgolf de wereld rond en zorgde voor collectieve verontwaardiging. Volgens vele waarnemers zijn Russische troepen hiervoor verantwoordelijk en gaat het hierbij om een grove schending van het internationaal humanitair recht. De Europese Raad benadrukte in haar reactie dat deze flagrante inbreuk tegen de mensenrechten moet veroordeeld worden en dat de verantwoordelijken moeten berecht worden.

Het Internationaal Strafhof in Den Haag startte enkele weken terug met een onderzoek naar oorlogsmisdaden van Russische troepen in Oekraïne. Er loopt volgens de laatste berichten nu ook een onderzoek vanuit de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties. Deze onderzoeken zijn van cruciaal belang om de verantwoordelijken te kunnen berechten op basis van objectieve informatie.

Daarom volgende vragen:

1. Kan de minister-president een laatste stand van zaken geven over de situatie in Boetsja? Heeft de minister-president al kennis genomen van eventuele andere plekken waar soortgelijke, gruwelijke taferelen plaatsvonden?
2. Welke onderzoeken naar deze oorlogsmisdaden zijn er reeds aangekondigd en lopende? Kan de minister-president ons meer vertellen over de stand van zaken van elk van deze onderzoeken?
3. Hoe staat de minister-president tegenover de reactie van de instellingen van de Europese Unie op de gebeurtenissen in Boetsja? Welke afspraken werden hier op Europees niveau tussen de lidstaten gemaakt in dit dossier? Welk standpunt zal Vlaanderen op Europees niveau verdedigen in dit dossier wanneer objectief de Russische verantwoordelijkheid in dit dossier wordt vastgesteld? Welke finaliteit moeten we hier op Europees niveau proberen nastreven in dit dossier?

VOU over de humanitaire hulp aan Oekraïne (Karl Vanlouwe)

Sinds begin maart probeert Oekraïne reeds zijn burgers op een veilige manier uit Marioepol te evacueren. Meermaals spraken de Russische en Oekraïense strijdkrachten af om een tijdelijk staakt-het-vuren in te lassen opdat deze burgers Marioepol konden verlaten. Telkens opnieuw blies Rusland dit staakt-het-vuren op en veroorzaakte het daarmee het mislukken van de evacuatie. De schuld schuiven ze iedere keer in de schoenen van ofwel het Oekraïense leger ofwel van het Rode Kruis.

Dit is uiteraard abominabel gedrag dat ten strengste afgekeurd moet worden. Momenteel is er heel wat onduidelijkheid over de mate waarin de veiligheid gegarandeerd kan worden indien men humanitaire hulp wil bezorgen aan mensen in zuidelijk en oostelijk Oekraïne en met name belegerde steden als Marioepol, Charkiv en Soemy.

Met deze achtergrond in gedachten graag antwoord op volgende vragen;

1. Wat is de stand van zaken met betrekking tot Vlaanderen? Wat doet en zal Vlaanderen doen om het humanitaire leed in Oekraïne te verzachten?
2. Welke concrete afspraken zijn er gemaakt tussen Vlaanderen en Oekraïne?
3. Kan de minister-president toelichting geven bij de gemaakte afspraken met hulporganisaties?
4. Wat zijn voor de Oekraïense bevolking de grootste pijnpunten en belangrijkste noden?

VOU over de EU-sancties ten aanzien van Rusland. (Karl Vanlouwe)

In reactie op de brutale militaire invasie door de Russische Federatie in Oekraïne nam de Europese Unie een stevig pakket sancties ten aanzien van Rusland en Wit-Rusland. Op de Europese Raad van 24 en 25 maart verklaarden de Unie dat zij bereid blijft “om snel mazen te dichtten, daadwerkelijke en mogelijke omzeiling aan te pakken, en snel verdere gecoördineerde, zware sancties op te leggen aan Rusland en Belarus om de Russische mogelijkheden om de agressie voort te zetten op effectieve wijze te dwarsbomen.” Niet zonder reden, zo bleek onder meer uit het overleg met India dat de Russische minister van Buitenlandse Zaken Sergey Lavrov had aangekondigd over de verkoop van olie, en hoe India die buiten het Swift-banksysteem om kan betalen aan de Russen.

Naar aanleiding van nieuwe wreedheden die aan het licht kwamen na de terugtrekking van de Russische troepen uit de noordelijke regio rond Kiev maakte de Europese Unie ondertussen bekend met spoed te zullen werken aan nieuwe sancties. Verschillende EU-landen waren hiervoor vragende partij. Voorwaarde voor nieuwe sancties is dat alle 27 lidstaten zich achter de nieuwe maatregelen scharen. Er zou een nieuwe vergadering met de EU-ministers van Buitenlandse Zaken gepland zijn op maandag 11 april en eind april volgt een nieuwe buitengewone top over het conflict in Oekraïne.

Tijdens de recente gedachtewisseling van 15 maart verklaarde de minister-president dat Vlaanderen specifiek voor “de havens aandrang op betere coördinatie op Europees niveau” en stelde dat “Russische schepen weren uit de havens een moeilijker geval is omdat de impact op de lidstaten ongelijk is. Voor wie er geen heeft, is dat gemakkelijker dan voor wie er grote heeft zoals Vlaanderen en Nederland. Voorlopig is er nog geen verbod, maar dat wordt opgevolgd. Bedrijven direct bijstaan met geld is nog niet aan de orde.” Deze week raakte ook bekend dat bijvoorbeeld in Zeebrugge alleen meer dan 8000 containers voor Rusland geblokkeerd staan.

Ook verwees de minister-president naar de beslissing van de regering om “de waarborgregeling van Gigarant voor bedrijven open te stellen, naast een bijkomende leningscapaciteit van 100 miljoen euro, zowel voor bedrijven die slachtoffer zijn van de sancties als voor zij die geconfronteerd worden met hoge energierekeningen.”

1. Hoe evalueert de minister-president de lopende sanctiemaatregelen?
2. Wat is de laatste stand van zaken wat betreft eventuele nieuwe sancties? Welke maatregelen worden concreet voorbereid? En hoe opportuun en haalbaar zijn deze?
3. In welke mate sluiten niet-EU-lidstaten zich vandaag aan bij de EU-sancties?
4. In welke mate zien we dat de houding van andere landen de huidige sancties doorkruisen of zelfs teniet doen? Wat is bijvoorbeeld de positie van India, maar ook China en Turkije in deze?

5. Werd ook een exit-strategie voor de huidige sancties ontwikkeld? Zijn de krachtlijnen daarvan bekend, of blijven deze beter vertrouwelijk?
6. In welke mate zijn er plannen om Rusland te weren uit internationale organisaties? Volgens de Vlaamse Regering moet dit geval per geval bekeken worden samen met de EU-partners. De administratie Buitenlandse Zaken bezorgde alvast een afwegingskader aan de departementen van de Vlaamse overheid. Kan de minister-president daar toelichting bij geven? Wat zijn de recente ontwikkelingen?
7. Wat is de impact van de sancties op de Vlaamse havens? Zien we dezelfde impact op andere havens in de buurlanden en EU? Acht u bijkomende sancties m.b.t. havenverkeer opportuun? Wat is hier het standpunt van Vlaanderen? En in welke mate is hier overleg met de douanediens ten? Zijn hier flankerende maatregelen nodig?
8. In welke mate werd al gebruik gemaakt van de waarborgregeling?

VOU over de EU-financiering voor de opvang vluchtelingen. (Maarten De Veuster)

Maandag 4 april nam de Europese Raad de nodige wet swijzigingen aan waardoor lidstaten bepaalde middelen uit de fondsen van het cohesiebeleid en uit het Fonds voor Europese hulp aan de meest behoeftigen (FEAD) kunnen herbestemmen om Oekraïense oorlogsvluchtelingen te helpen. De verordening over het cohesiebeleid voor vluchtelingen in Europa (CARE) moet snel middelen helpen vrijmaken voor investeringen in kader van de opvang op vlak van huisvesting, onderwijs en gezondheidszorg.

Concreet betekent de CARE-verordening een wijziging van het rechtskader van de Europese structuur- en investeringsfondsen (ESIF) en het Fonds voor Europese hulp aan de meest behoeftigen (FEAD) voor de periode 2014-2020. Ook zal er meer en uitzonderlijke flexibiliteit zijn bij het overdragen van middelen tussen programma's die uit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO) en het Europees Sociaal Fonds (ESF).

In totaal kunnen lidstaten tot € 9,5 miljard benutten uit de tranche voor 2022 van React-EU, het herstelprogramma na COVID, en uit niet-toegewezen cohesiemiddelen uit de begrotingsperiode 2014-2020. Daarnaast wordt de 100%-financiering uit de EU-begroting voor cohesieprogramma's met één boekjaar verlengd. In totaal zouden de verschillende maatregelen bijna € 17 miljard vrijmaken.

Tijdens de laatste gedachteswisseling naar aanleiding van zijn gesprek met de Oekraïense Zaakgelastigde stelde de minister-president dat er op dat moment twee grote onzekerheden waren, namelijk het aantal vluchtelingen en de duur van hun opvang. "De Vlaamse Regering hanteert in haar crisisbeleid het principe om het beste te verhop en zich voor te bereiden op het ergste. Zij engageert zich ertoe om een uiterste inspanning te leveren om een en ander in goede banen te leiden." Tegelijk erkende de minister-president de omvang van de uitdaging.

1. Wat zijn de cijfers vandaag, in Vlaanderen, onze buurlanden en EU, wat betreft het aantal vluchtelingen dat aanwezig is, dat op komst is en op termijn verwacht wordt? Welke financiële impact betekent dat naar opvang, begeleiding en ondersteuning toe? Op welke bronnen baseert men zich?

2. Kunt u toelichting geven bij de – verschillende vormen van- steun die de EU voorziet voor de lidstaten bij de opvang van de vluchtelingen uit Oekraïne? Wat is toegezegd en wat ligt nog in het vuur?
3. Hoe staat u tegenover deze ondersteuning, zowel naar omvang als mechanisme? Hebben we ondertussen zicht op wat dit concreet betekent voor Vlaanderen? Hoe evalueert u dat?
4. Gaat de Vlaamse regering uit van een kortstondige crisisopvang, van een tijdelijke opvang waarbij geprobeerd kan worden om vluchtelingen te voorzien van onderdak en scholing en om hen eventueel zoveel mogelijk in te schakelen in ons arbeidscircuit, of van een langdurige dan wel permanente aanwezigheid waarbij vooral gemikt moet worden op taalververwing, integratie, en de erkenning van diploma's. Kan de MP aangeven welk scenario het meest waarschijnlijke is en waarop de Vlaamse regering zich baseert om voor een bepaald scenario te kiezen en ernaar te handelen?
5. Wat zijn de volgende stappen in deze?

VOU over de impact op de Vlaamse economie van de oorlog in Oekraïne (Joris Nachtergaele)

In de plenaire vergadering van 26 januari 2022, vlak voor de Russische inval in Oekraïne, stelde ik de minister-president een vraag over de rol van FIT om de impact van een mogelijke inval op onze Vlaamse economie in kaart te brengen en het opmaken van een plan om onze Vlaamse economie te wapenen tegen de gevolgen van een mogelijke crisis in Oost-Europa. Zowel tijdens de plenaire vergadering van 26 januari 2022 als tijdens de gedachtewisseling van 21 maart 2022 in de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme benadrukte de minister-president dat het FIT werkte aan een prognose van de economische impact van de sancties.

Zoals eerder reeds is aangehaald is de directe impact van de economische sancties tegen Rusland momenteel relatief beperkt. In 2021 was Rusland goed voor 1,04% van de export vanuit Vlaanderen, waarmee het land op de 15de plaats stond op de exportranglijst. In datzelfde jaar kwamen 1,76% van de geïmporteerde goederen in Vlaanderen uit Rusland, goed voor een 12de plaats op de importranglijst. Toch zien we dat ook de indirecte impact op een open economie zoals Vlaanderen niet mag onderschat worden. Europa is voor verschillende grondstoffen afhankelijk van Rusland en de impact op de volledige Europese markt, ook voor de lidstaten met een relatief kleine handelsrelatie met Rusland, is voelbaar in verschillende sectoren.

Daarom volgende vragen:

1. Welke impact toont de prognose van het FIT omtrent de economische gevolgen van de sancties voor Vlaanderen?
2. Welke sectororganisaties hebben reeds hulp gevraagd van Vlaanderen om de diversificatie van hun afzetmarkt mee te faciliteren naar aanleiding van de oorlog in Oekraïne?
3. Wat is de stand van zaken rond de plannen om de directe en indirecte gevolgen voor de Vlaamse economie op te vangen?

VOU over de veiligheid van Oekraïense nucleaire installaties. (Karl Vanlouwe)

Op 5 april 2022 sprak Oekraïens president Zelenski de Verenigde Naties (VN) Veiligheidsraad toe naar aanleiding van de recente ontdekking van massagraven ten noorden van Kiev. Recentelijk had Oekraïne het Internationaal Atoomagentschap reeds gevraagd om een onafhankelijke VN missie op te starten met als doel de Tsjernobyl-site te beveiligen. Op het moment dat deze vraag kwam was Tsjernobyl nog in Russische handen. De terugtrekking van Russische troepen uit de omgeving van Kiev zorgde er dus voor dat het Oekraïense leger opnieuw de controle verkreeg over de kerncentrale. De vraag blijft echter of de veiligheid van de site nog steeds gegarandeerd kan worden aangezien het gewoonlijke onderhoud gedurende de Russische bezetting niet heeft plaatsgevonden.

Tot op heden blijft ongeveer de helft van de Oekraïense kerncentrales in Russische handen. Naar veiligheid toe meent het FANC dat er zich niet meteen problemen stellen. Strategisch is het voor Rusland echter een zeer sterk drukmiddel aangezien het zo de Oekraïense energievoorziening in de problemen kan brengen.

Opnieuw moet hierbij vermeld worden dat de kerncentrales die momenteel in Russisch bezit zijn niet onderhouden worden op de normale manier en dat dit op zichzelf in feite reeds een veiligheidsrisico meedraagt.

Rekening houdend met deze context graag een antwoord op de volgende vragen;

1. Wat zijn de inschattingen inzake veiligheid van Oekraïense nucleaire installaties?
2. De Baltische Staten en Noorwegen hebben grote bezorgdheden geuit betreffende de Russische roekeloosheid rondom nucleaire installaties. Is de minister-president op de hoogte van deze standpunten en deelt de Vlaamse Regering deze bekommernissen?

VOU over de heropbouw van Oekraïne (Karl Vanlouwe)

Midden maart begon de Europese Unie het idee te opperen dat de ontwikkeling en het opstarten van een miljardenfonds voor Oekraïne een mogelijke piste was. Het uiteindelijk doel van dat fonds is op korte termijn de Oekraïense oorlogsinspanningen te ondersteunen en op lange termijn een financiële basis vormen waaruit kan geput worden om de heropbouw van Oekraïne te bekostigen. Een bijkomend gevolg van het fonds zal de verdere aansluiting zijn van de Oekraïense economie met de Westerse.

Op 24 maart kondigde de Europese Raad aan dat de nood hoog was voor het organiseren van een internationale conferentie die de effectieve financiële ondersteuning voor het Oekraïense solidariteitstrustfonds (Ukraine Solidarity Trust Fund) vastlegde. Dit moet aldus verder nog worden opgevolgd.

Momenteel is het voor Oekraïne zeer moeilijk de nodige gelden te bekomen omdat het enerzijds bijna onmogelijk is om te lenen en anderzijds investeerders het land aan een sneltempo verlaten.

Er blijft ook een bepaald sentiment hangen bij Europese politici dat het gevoel geeft niet genoeg te doen. Dit heeft tot gevolg dat men regelmatig nieuwe initiatieven op tafel legt om toch net dat beetje meer te doen.

Naar aanleiding van bovenstaande achtergrond graag antwoord op volgende vragen:

1. Is de minister-president op de hoogte van dit plan en, indien dit het geval is, welke bedenkingen heeft hij hierbij?
2. Ziet de Vlaamse Regering hier een rol weggelegd voor Vlaanderen?
3. Zijn er binnen deze context bepaalde uitdagingen en/of opportuniteiten waarnaar verwezen moet worden?

VOU over de toekomstperspectieven van Oekraïne binnen de EU (Karl Vanlouwe)

Begin februari 2022 diende President Volodimir Zelenski van Oekraïne een aanvraag voor het EU-lidmaatschap in. In haar conclusies van eind maart stelde de Europese Raad nu dat 'de Europese Unie aan de zijde staat van Oekraïne en zijn bevolking' en dat 'de Europese Raad de Verklaring van Versailles bekrachtigt, en daarbij de Europese aspiraties van Oekraïne en de Europese keuze van Oekraïne erkent, zoals vermeld in de associatieovereenkomst.' Daarmee nam de Raad een duidelijk standpunt in op de vraag van Oekraïne en ook verschillende Oost-Europese landen die een versnelde toetreding van Oekraïne tot de EU hadden gevraagd en bepleit. Dergelijke spoedprocedure is alvast technisch niet mogelijk want bestaat gewoon niet.

Met haar conclusies volgt de Raad de lijn die de minister-president tijdens een eerdere gedachtewisseling al had uitgestippeld: "Wat het EU-lidmaatschap betreft, heeft hij begrip voor de huidige opwelling van solidariteit, maar ook in de zwaarste storm moet men het hoofd koel houden. De voorwaarden voor en de consequenties van een dergelijk lidmaatschap zijn enorm. Oekraïne is op dit moment niet in een positie waarop dat in het perspectief komt. Aan de criteria moet niet getornd worden, maar het land bijstaan om ooit het lidmaatschap te verwerven, is natuurlijk iets anders."

1. Wat is de stand van zaken nu wat betreft de verhouding van Oekraïne tot de EU? Welke toekomstperspectieven worden vandaag open gehouden en welke concrete pistes lopen vandaag al of worden in de nabije toekomst mogelijk opgestart?
2. Zijn er concrete engagementen op dit vlak van de EU naar Oekraïne en hoe liggen verhoudingen binnen de groep lidstaten?
3. Wat zijn hier de volgende stappen?

VOU over de EU-maatregelen op vlak van energiebevoorrading- en onafhankelijkheid (Karl Vanlouwe)

Op de Europese Raad van 24 en 25 maart ging terecht en logischerwijs veel aandacht naar de impact van de Oekraïne-crisis voor de energiebevoorrading. De Europese Unie zal 'zo spoedig mogelijk haar afhankelijkheid van de invoer van gas, olie en steenkool uit Rusland afbouwen, zoals vermeld in de Verklaring van Versailles' en 'er zal rekening worden gehouden met de nationale omstandigheden en de energiemix van de lidstaten.'

De lidstaten bereikten een akkoord om gezamenlijk gas aan te kopen zodat tegen 2023 de voorraden opnieuw op peil staan. 'De herbevoorrading van de gasopslag in de hele Unie moet zo snel mogelijk worden opgestart, volledig rekening houdend met nationale paraatheidsmaatregelen,' de aankoop zal verlopen op vrijwillige basis en ook landen als Oekraïne, Georgië en uit de Westelijke Balkan

zullen kunnen toetreden. Over een prijsblokkering werd eveneens gesproken maar is niets beslist. Meermaals werd erop gewezen dat het functioneren van de eengemaakte markt moet worden gewaarborgd, “ook in tijden van crisis.”

Vanuit de Verenigde Staten kwam alvast de belofte om 50 miljard m³ vloeibaar gas (LNG) te leveren aan de EU. Ook is er toenadering tussen de EU en de VS inzake het beheer van data.

Daarnaast beslisten de lidstaten om de Commissie te vragen ‘voorstellen in te dienen om het probleem van buitensporige elektriciteitsprijzen doeltreffend aan te pakken, zonder afbreuk te doen aan de integriteit van de eengemaakte markt, met behoud van de stimulansen voor de groene transitie, waarbij de voorzieningszekerheid gewaarborgd blijft en disproportionele begrotingsuitgaven worden vermeden.’

Ondertussen zouden de 27 lidstaten van de Europese Unie zich ook engageren voor een invoerverbod op Russisch steenkool, zij het met een overgangsperiode van vier maanden voor reeds bestaande contracten.

In de wetenschap dat de situatie zeer snel wijzigt, had ik volgende vragen:

1. Wat is de laatste stand van zaken en de meest recente beslissingen van de EU op vlak van energiebevoorrading- en onafhankelijkheid? Wat betekent dit concreet voor Vlaanderen en de Vlaming, op korte en langere termijn?
2. Wat is de positie van de Vlaamse Regering wat betreft de energiebevoorrading- en onafhankelijkheid? Wat is de positie van België en hoe verhoudt die zich tot de andere lidstaten? Op welke manier is Vlaanderen betrokken?
3. Kan in het bijzonder een stand van zaken gegeven worden wat betreft de herbevoorrading en diversificatie van gasbevoorrading? Van waar, naar waar, welke opslagmogelijkheden, aanvoerkanalen, enz.
4. Biden beloofde hulp bij de levering LNG. Wat kan Vlaanderen en dan in het bijzonder de haven van Zeebrugge in dit verhaal betekenen? Is hier iets concreet en is Vlaanderen klaar om dit op te vangen en zijn daar nog ingrepen, investeringen, enz. nodig? Hoe volgt Vlaanderen dit op?
5. In welke mate zien we vandaag druk op die eengemaakte markt? Waar zien we die druk? Zijn er concrete afspraken gemaakt om die druk weg te nemen?
6. Wat is de reactie van Rusland op de weigering van de G7 om te betalen in Roebel?

VOU over de gevolgen van de oorlog in Oekraïne op vlak van voedselzekerheid (Karl Vanlouwe)

Volgens een rapport van de Wageningen Economic Research in opdracht van de Nederlandse Regering over de mogelijke gevolgen van de oorlog in Oekraïne voor de voedselzekerheid is er vandaag met uitzondering van de getroffen gebieden in Oekraïne nog geen tekort aan voedsel, zowel mondiaal als in de EU. De belangrijkste problemen zitten nu vooral in de toegang tot voedsel en dat zorgt voor stijgende voedselprijzen. Deze gestegen voedselprijzen zijn in de eerste plaats het gevolg van én duurdere grondstoffen én duurdere energiekosten.

Het rapport stipt ook aan dat er reeds voor de inval van Rusland in Oekraïne stijgende prijzen voor energie en voedsel waren maar door de oorlog in Oekraïne is de beschikbaarheid en toegang tot granen en oliezaden drastisch verminderd. Dat geldt ook voor de toegang tot kunstmest. Dat samen kan leiden tot schaarste bij sommige producten maar vormt volgens de onderzoekers vooralsnog geen bedreiging voor de voedselzekerheid omdat er (veelal) alternatieven beschikbaar zijn voor het product. Op langere termijn is het onzeker hoe de voedselzekerheid zich kan en zal ontwikkelen.

De Europese Raad gaf in haar zitting van 24 en 25 maart aan “verder te werken aan de mededeling van de Commissie over stijgende voedselprijzen en mondiale voedselzekerheid, waarin zowel kortetermijnmaatregelen worden uiteengezet om de betaalbaarheid van levensmiddelen in de Europese Unie aan te pakken en landbouwers te helpen die met hoge productiekosten worden geconfronteerd, als maatregelen op middellange termijn worden ontvouwd ter ondersteuning van de transitie naar een duurzaam voedselsysteem.”

1. Wat zijn de voorspellingen op vlak van voedselzekerheid en -bevoorrading op korte en (middel)langere termijn? Zijn hier onderzoek of cijfers specifiek voor Vlaanderen beschikbaar? Op welke manier wordt dit vanuit Vlaanderen opgevolgd?
2. In welke mate zijn de mislukte graanoogsten in China en het moeilijk inzaaien in Oekraïne op termijn problematisch? Valt straks ook druk te verwachten op en vanuit Afrikaanse landen die 100% afhankelijk zijn en mogelijk met hongersnood en vluchtelingenstromen te maken zullen krijgen? Wat zijn ter zake de vooruitzichten en verwachtingen, of beter, met welke scenario's moeten er in Vlaanderen en de EU rekening worden gehouden?
3. In welke mate is er doorvertaling of impact van de verminderde strategisch grondstoffen en voedingsproducten op de voedselprijzen?
4. Welk belang ziet de minister-president voor de eenheidsmarkt. Hoe wil de EU een herhaling van het sluiten van de grenzen voor strategisch materiaal zoals tijdens de eerste covidmaanden vermijden?

VOU over de houding van China in de oorlog tussen Rusland en Oekraïne (Joris Nachtergaele)

De vreselijke oorlog die de Russische president Poetin voert, heeft naast het afschuwelijke leed van de Oekraïners ook nog een zorgwekkende, geopolitieke kant. Het is namelijk al enkele weken duidelijk dat de neutraliteit die China zichzelf publiekelijk had aangemeten in het conflict moet verbergen dat de banden met Rusland worden aangehaald. China wees bijvoorbeeld de vraag van Rusland om wapens te leveren niet bij voorbaat af en ook het actief tegenhouden van het financieren van het Russische offensief met Chinees geld gaat voor China een stap te ver. In Peking ziet men in deze situatie namelijk enige gelijkenissen met de oplopende spanningen met Taiwan en zijn ook de ideologische verschillen met het Westen herkenbaar.

Op 1 april 2022 werd een top georganiseerd tussen de EU en China met de oorlog in Oekraïne als belangrijkste thema. De EU was opnieuw opvallende scherp in haar conclusies: het omzeilen van Europese sancties tegen Rusland of openlijke militaire steun zal China duur komen te staan. De EU teert hier op haar veel sterkere positie als Chinese handelspartner in vergelijking met Rusland. China zelf reageerde relatief ontwijkend op de stelling van de EU met de vraag naar meer samenwerking voor stabiliteit in de wereld.

Daarom volgende vragen:

1. Kan de minister-president meer toelichting geven bij de meest recente top tussen de EU en China? Wat is het standpunt van de Vlaamse Regering over de conclusies van deze top en de houding van China in dit conflict?
2. Zijn er volgens de minister-president al aanwijzingen omtrent wapenleveringen of het omzeilen van Europese sancties door China? Wat is hier de laatste stand van zaken rond Chinese steun aan Rusland in de oorlog met Oekraïne?
3. Mocht China deze rode lijn getrokken door de EU overschrijden, steunt de minister-president dan de mogelijkheid om vanuit de EU ook voor China economische sancties op te leggen?

VOU de onderhandelingen tussen Rusland en Oekraïne (Karl Vanlouwe)

De verwachtingen over de onderhandelingen tussen Oekraïne en Rusland waren nooit hoog en na de weerzinwekkende taferelen in steden als Boetjsa zijn ze enkel nog verder gekelderd. Tijdens zijn bezoek aan de regio stelde de Oekraïense president Zelenski dat 'onderhandelen met Rusland zeer moeilijk was geworden na de wredeheden'.

Niettemin zijn de posities aan tafel niet meer dezelfde als bij aanvang. Zo wordt langs Russische zijde niet meer gesproken van een demilitarisering en zou er sprake zijn van terugtrekking van Russische troepen. Oekraïne heeft het NAVO-lidmaatschap dan weer losgelaten en een neutrale status lijkt bespreekbaar. Zo stelde president Zelenski dat hij bereid is dat te accepteren maar niet zonder garanties op vlak van integriteit en veiligheid van het land.

Vandaag zien we vooral dat Turkije een bemiddelende rol tracht te spelen. De internationale diplomatie en de VN slagen er evenwel op diplomatiek vlak tot vandaag niet in een duidelijke houding aan te nemen.

1. Wat is de laatste stand van zaken m.b.t. de vredesonderhandelingen? Wat zijn perspectieven en verwachtingen van onderhandelingen?
2. Hoe schat de minister-president deze onderhandelingen, eventuele vorderingen of daartegenover onoverkomelijkheden in? Kunnen we spreken van diplomatieke stapjes vooruit of rijden we rondjes in een schijnvertoning?
3. Hoe evalueert u de positie en het diplomatieke handelen van de internationale gemeenschap tot nu toe in?

VOU over de nieuwe ontwikkelingen inzake Europese veiligheid en defensie. (Karl Vanlouwe)

De oorlog in Oekraïne toont duidelijk aan dat de periode van de Europese Unie als slechts normatieve internationale actor aan zijn einde gekomen is. Er is nood aan een Europese geopolitieke strategie. De Russische inval zorgde voor een fundamentele wijziging van de onderliggende geopolitieke realiteit en structuur. De lidstaten van de Europese Unie moeten zich noodgedwongen engageren om te anticiperen op de stijgende internationale geopolitieke rivaliteit en de gevolgen die dit in zich draagt voor de Europese veiligheid en defensie. De Europese Raad erkent deze

problematiek en legt de nadruk op grotere militaire budgetten en het dichten van financiële en materiële tekorten bij defensie.

De voorbije jaren was er veel discussie over de mate waarin integratie op het vlak van defensie binnen Europa aan de orde was. Hier werden recent geen grote uitspraken rond gedaan, maar het valt binnen de verwachtingen dat deze discussie op de korte termijn hoog op de agenda terecht zal komen.

Één noemenswaardig land waar een radicale beleidsommekeer heeft plaatsgevonden is Duitsland. Duits bondskanselier Olaf Scholz kondigde eind februari een enorme kapitaalinjectie van 100 miljard euro aan voor het Duitse defensiebudget. In eerste instantie is het de bedoeling de NAVO 2 procent doelstelling voor militaire uitgaven te bereiken én te overstijgen. Scholz' beslissing is baanbrekend voor Duitsland gezien het feit dat de Duitse regering gedurende decennia zeer weigerachtig stond ten opzichte van elke mogelijkheid tot betrokkenheid in militaire conflicten in het buitenland. De steeds opnieuw aangehaalde reden hiervoor was de nagedachtenis van de wereldoorlogen. De vernieuwde investeringen zullen het Duitse leger echter terug slagkrachtig maken én, ook niet onbelangrijk, zorgen voor de beveiliging en versterking van zowel de NAVO als de EU.

Op 24 maart bevestigde federaal defensie-minister Ludivine Dedonder dat het defensiebudget met één miljard euro zou stijgen. Naar 2030 toe zouden de Belgische militaire uitgaven moeten stijgen naar 1,54% van het BBP, het Europese gemiddelde. Het valt echter concreet af te wachten wat men publiceert in het defensie/EU rapport van eind mei.

De algemene EU en NAVO doelstelling blijft nog steeds om niet betrokken te raken bij de Oekraïens-Russische oorlog. Men kan betrokkenheid natuurlijk zo nauw en zo breed definiëren als men zelf wil.

Met deze achtergrond in gedachten graag antwoord op volgende vragen;

1. Kan de minister-president duiding geven bij wat dit allemaal betekent voor het Vlaams buitenlands beleid?
2. Wat is het standpunt van de Vlaamse Regering rond het verhogen van de defensiebudgetten en de uitspraken van de EU in het algemeen?
3. Kan de minister-president meer uitleg geven bij de situaties van Zweden en Finland in verband met een mogelijke toetreding tot de NAVO?
4. De NAVO is een militaire alliantie gebaseerd op het principe van collectieve veiligheid. Welke clausules en structuren zijn in het weefsel van de Europese Unie verwerkt om een aanval van buitenaf te counteren?

Vragen van CD&V

- Welke afspraken werden er binnen de EU gemaakt inzake een verminderde afhankelijkheid van Russisch aardgas? Is er een termijn vooropgesteld om geheel of grotendeels onafhankelijk te worden van het Russisch aardgas? Houden de alternatieve bevoorradingsopties geen risico's in?
- De VSA heeft er zich toe verbonden komende jaar een extra van 15 miljard kubieke meter lng aan de EU te leveren. Daarnaast heeft de VSA zich ook geëngageerd om dit tegen uiterlijk 2030 op te trekken tot 50 miljard kubieke meter extra aardgas. Op welke wijze zet Vlaanderen in op een grootschalige aanpassing van de gasinfrastructuur om geïmporteerde lng te faciliteren?
- Rusland dreigt er mee de gaskraan dicht te draaien als de EU landen vanaf 1 april niet betalen met roebels ondanks het feit dat in de contracten werd afgesproken dat 60% met euro's en 40% met dollars moest betaald worden. Tot op heden werd de dreiging nog niet in praktijk gebracht. Werd er binnen de EU een gecoördineerd en gemeenschappelijke strategie afgesproken als antwoord op de eis van Rusland en vooral op de mogelijke uitvoering van de dreiging? Op welke wijze zullen mogelijke gastekorten opgevangen worden? Werd hierover al intrafederaal overlegd?
- Op welke wijze steunt Vlaanderen Oekraïne? Werd hiervoor een extra budget binnen noodhulp voorzien?
- Ons decretaal kader is bijzonder streng voor export- en doorvoervergunningen naar landen in conflict. Op welke wijze zal de administratie, indien deze geconfronteerd wordt met vergunningsaanvragen voor Oekraïne, de regelgeving minder stringent toepassen? Bestaan hierover afspraken binnen de EU rekening houdend met Europees minimumkader inzake wapenexport?
- Op 1 april was er een top overleg tussen commissievoorzitster Von der Leyen en raadsvoorzitter Michel lands de ene kant en de Chinese president aan de andere kant. Het grootste deel van het gesprek zal wel gehandeld hebben over de rol die China moet of kan spelen om het conflict die de wereldvrede en de wereldeconomie bedreigt, tot een einde te brengen door druk op Rusland uit te oefenen. Heeft u enig zicht over de resultaten van die gesprekken? Welke rol kan en moet China volgens u spelen om een einde aan het conflict te maken?
- Turkije, een NAVO-bondgenoot, handelt nog steeds met Rusland en volgt dus de sancties niet allemaal (enkel het VN sanctiepakket wordt door Turkije gevolgd + in kader van Montreux verdrag heeft het de Bosporus voor Russische oorlogsschepen gesloten en een vliegverbod boven het Turkse luchtruim ten aanzien van Syrische oorlogsvliegtuigen voor Oekraïne ingesteld). Hoe kan men Turkije overtuigen om ook mee te doen met de sancties? Quid andere landen zoals India, Zuid-Afrika, Brazilië... Hoe kunnen deze landen overtuigd worden?
- Sancties hebben uiteraard een prijs ook voor Vlaanderen. Wat is de economische nevenschade van de sancties voor Vlaanderen? Wat zullen de begrotingsgevolgen zijn? Werd dit reeds in kaart gebracht (cf. een uitgebreide Nederlandse studie die alle mogelijke scenario's heeft uitgewerkt)?
- De burgers in Rusland die als gevolg van de strenge censuur en de desinformatie van de Russische media vaak verstoken blijven van correcte informatie, merken enkel de sancties die het

Westen hen oplegt en begrijpen dus vaak niet de werkelijke reden ervan. Hoe kan de EU de Russische bevolking bereiken om hen van correcte informatie te voorzien?

- De EU heeft als gevolg van de mensenrechtenschendingen in de voorsteden van Kiev een vijfde sanctiepakket voorgesteld. Import van Russisch steenkool wordt verboden, vier Russische banken worden de toegang tot de Europese markt ontzegd en niet alle Russische schepen kunnen voortaan nog in de Europese havens aanmeren. Zijn deze sancties voldoende temeer analisten stellen dat enkel sancties gericht op energie nog echt grote effecten kunnen hebben op de Russische economie? Welke landen wensten ook sancties op gas en olie import? Wat was de houding van België/Vlaanderen? Treffen we met dit vijfde sanctiepakket vooral niet onze eigen bedrijven voor wie het nog moeilijker wordt om handel te drijven met Rusland?
- De onderzoeksorganisatie CREA heeft aangetoond dat de Europese Unie sinds de Russische inval in Oekraïne meer dan 19 miljard euro aan Rusland heeft betaald voor fossiele brandstoffen. Maakt dit niet duidelijk dat de EU de Russische oorlogsmachine blijft financieren en dat enkel nog het stoppen met het importeren van Russische olie en gas een verwoestend effect zal hebben op de Russische economie? Wat is de positie van Vlaanderen/ België hierin?
- Op de Europese sanctielijst staan momenteel 877 personen en 62 bedrijven waarmee niet mag worden gehandeld. Op zich is dat vrij duidelijk, maar men mag ook niet indirect handelen met die personen en bedrijven. En dat laatste maakt het net onoverzichtelijk omdat er soms moeilijke constructies achter een bedrijf zitten. Het desbetreffende bedrijf kent misschien meerdere schakels daarboven waarbij aan de top misschien een gesanctioneerd persoon zit. Als zo'n gesanctioneerd persoon minder dan 50 procent van de aandelen heeft, of geen zeggenschap heeft over het bedrijf, dan mag het wel? In het andere geval niet. Hoe kunnen onze bedrijven dergelijke kluwen aan constructies ontwarren om in lijn van de sanctielijst te blijven? Had de EU in het vijfde sanctiepakket niet meer duidelijkheid moeten brengen?
- Hoe wordt de naleving van de opgelegde sancties door België gecontroleerd? Op welke wijze is Vlaanderen hierbij betrokken? Op welke wijze werd de controle gecoördineerd tussen de diverse verantwoordelijke overheden?
- Welke sancties werden sinds het uitbreken van het conflict tot op heden door Rusland en Wit-Rusland tegenover onze bedrijven ingesteld?
- Op welke wijze worden onze ondernemers die hard getroffen worden door de sancties (en tegensancties), ondersteund? Waar kunnen zij die informatie terugvinden? Is er een soort centraal meldpunt voor hen geïnstalleerd?
- Wat zijn de gevolgen voor onze bedrijven als gevolg van de uitsluiting van een hele reeks Russische bedrijven uit het SWIFT betalingssysteem? Hoe worden onze bedrijven hierin gesteund door de overheid?
- Hoe groot is de blootstelling van de Belgische financiële sector aan Rusland?
- De VSA broeden op het idee om betalingen aan Rusland enkel nog te doen op geblokkeerde rekeningen. Kan de ER zich hierachter scharen? Zo neen waarom niet?

- Diamantverwerking is een belangrijke werkgever in Antwerpen. Na de toespraak van de Oekraïense president in de federale Kamer waar hij fijntjes wees op de dubieuze rol die ons land speelt in de financiering van de Russische oorlogsindustrie van de import van Russische ruwe diamanten, opperen sommige partijen om unilateraal bepaalde bedrijven op de sanctielijst te zetten. Een mogelijkheid die overigens aan elke lidstaat geboden wordt om strenger via unilaterale maatregelen op te treden. Hoe staat de Vlaamse regering tegenover deze demarche van die partijen? Is er enig overleg met het federale niveau? Wat is de houding van de federale regering?
- Moeten er Europese maatregelen komen rond een flankerend beleid dat de ergste gevolgen van de sancties en de oorlog opvangen? Moet de EU extra middelen of een soort tweede herstelfonds voorzien?
- Het risico dat Rusland omwille van de sancties terugslaat is niet ondenkbeeldig. Wellicht zal Rusland cyberaanvallen opzetten. Zijn onze overheidsdiensten in staat van paraatheid gebracht? In welke mate worden onze bedrijven hierop voorbereid?
- Amnesty International beschikt over tal van bewijzen dat Rusland verboden wapens (zoals clustermunitie) inzet en zich ook schuldig maakt aan het moedwillig aanvallen van infrastructuur en burgerdoelen. Zal er een onafhankelijk internationaal onderzoek opgestart worden naar het gebruik van clustermunitie door Rusland (Noch Oekraïne noch Rusland zijn echter partij bij dit verdrag) en naar de mensenrechtenschendingen en schendingen van het oorlogsrecht door beide strijdende partijen? Is er enige kans dat de schuldigen zich hiervoor ooit zullen moeten verantwoorden?
- Wat kan men nog verwachten van de lopende vredesgesprekken tussen Rusland en Oekraïne rekening houdende met de recente meldingen van de zware mensenrechtenschendingen in enkele voorsteden van Kiev?
- Door het vetorecht van de 5 permanente leden is nogmaals gebleken dat de VN Veiligheidsraad niet bij machte is om op te treden bij conflicten. Moet het statuut van de 5 permanente leden niet hoogdringend herzien worden in functie van de taak van de VN Veiligheidsraad?
- Fake news en propaganda zijn van alle tijden in een conflict. Niets voor niets zegt men bij een conflict dat de waarheid altijd als eerste sterft. Maar in tijden van sociale media verspreidt het zich sneller en is de impact vaak groter. Hoe kan Vlaanderen al dan niet in samenspraak met de EU dit bestrijden zonder dat de vrije nieuwsgaring in het gedrang komt?
- De oorlog in Oekraïne leidt ook tot spectaculaire stijgende voedselprijzen waarvan vooral de arme landen het slachtoffer dreigen te worden. Op welke wijze kan de EU adequaat reageren op stijgende voedselprijzen of voedseltekorten.

Vragen van Open Vld

1. De minister-president was aanwezig in de Kamer op 31 maart 2022 om naar de toespraak van Oekraïense president Zelensky te luisteren. Wat is de mening van de minister-president over de boodschap/ speech van de Oekraïense President? Wat kan Vlaanderen volgens de minister-president bijkomend doen om het Oekraïense volk te steunen?
2. Heeft er – na het onderhoud op woensdag 9 maart – een opvolgingsgesprek plaatsgevonden met de zaakgelastigde van Oekraïne in België, Yehor Pivovarov? Zo ja, kan u toelichten wat er werd besproken?
3. Het Britse ministerie van Defensie en de Britse inlichtingendiensten waarschuwen voor het feit dat naar schatting meer dan duizend Wagner-huurlingen zullen worden ingezet door Rusland in Oost-Oekraïne. Deze privé-militie van Poetin staat wereldwijd bekend voor haar gruwelijk optreden en zelfs plegen van misdaden tegen de mensheid. Gaat u ervoor pleiten bij u federale collega om ook hun daden te laten onderzoeken door het ICC? Veel internationale professoren internationaal recht roepen hiertoe op.
4. Twee Russische gevechtsvliegtuigen, geladen met kernwapens, zouden in maart het Zweedse luchtruim hebben geschonden. Dit werd door Euractiv bekendgemaakt. In totaal zouden vier Russische vliegtuigen het Zweedse luchtruim bij Gotland op 2 maart, toen Finland en Zweden een gezamenlijke militaire oefening hielden in de Oostzee, hebben geschonden. Kan de minister-president deze informatie bevestigen? Hoe heeft NAVO op deze schending gereageerd?
5. De belegerde Zuid-Oekraïense havenstad Marioepol is zwaar getroffen door Russische aanvallen. Duizenden mensen zijn volgens de Oekraïense autoriteiten omgekomen. In de stad is bovendien geen watertoevoer, elektriciteit en verwarming meer. Weet de minister-president of internationale organisaties, zoals het ICRC, toegang hebben tot de stad? Hoe verloopt het transport van humanitaire middelen naar de zwaar belegerde steden? Welke maatregelen neemt de EU om de levering van medische goederen te verhogen? Hoe kan de levering van medische hulp worden opgeschaald?
6. Er werd reeds een taskforce opgericht binnen de Vlaamse overheid. Heeft deze Vlaamse overheid ook de bevoegdheid gekregen om de economische gevolgen van de oorlog te monitoren, in kaart te brengen en ook voorstellen doet om de gevolgen op te vangen?
7. Ook de federale regering heeft een Taskforce Oekraïne in het leven geroepen. Is er een structurele samenwerking tussen beide taskforces om de economische gevolgen en de impact van de oorlog op onze bedrijven te monitoren? Werd de Vlaamse regering ook betrokken bij de eerste taskforce agrovoeding Oekraïne op 29 maart? Steken zowel de federale regering als de deelstaten de koppen bij elkaar om een sterk pakket aan mogelijke ondersteunende maatregelen te nemen?
8. De economische impact van het Russisch-Oekraïens conflict op North Sea Port zou voorlopig gaan om 1 à 2 procent op de globale cijfers. Nochtans kwam er vorig jaar nog 6,2 miljoen ton goederen uit Rusland aan. Rusland was daarmee de belangrijkste handelspartner en ook met Oekraïne is er handel, in het bijzonder met de haven van Mykolajiv.

Heeft men overzicht van de globale impact van de genomen sancties op al onze Vlaamse havens? Hebben de sancties invloed op specifieke goederenstromen/specifieke sectoren? Staat de Vlaamse taskforce in contact met de permanente monitoring van onze Vlaamse havens? Is er op Europees niveau reeds werk gemaakt van een betere coördinatie over de uitvoering van de sancties door de havens?

9. Heeft de Vlaamse regering van de ondernemingen al de vraag gekregen om nog ondersteunende maatregelen te nemen om de open Vlaamse economie bij te staan bij de verwerking van de directe en indirecte impact van de economische sancties tegen Rusland? Kan dit worden toegelicht? Plant de Vlaamse regering nog ondersteunende maatregelen af te kondigen?

10. Op 18 maart kwam het bericht dat in de havens van Antwerpen en Zeebrugge naar schatting 1.500 containers op doorreis naar Rusland of Wit-Rusland voorlopig geblokkeerd zijn voor controle. Zowat 400 zijn ook effectief geblokkeerd omdat ze bijvoorbeeld goederen vervoeren die onder de Europese sancties vallen. En dat heeft meteen een impact op de werking van de douane. In de haven van Antwerpen bijvoorbeeld zijn hun activiteiten nu herleid tot twee domeinen: de controle van containers van en naar (Wit-)Rusland en de drugsproblematiek. De andere activiteiten zijn tijdelijk wel opgeschort. Is er de vraag naar opschaling van de capaciteit bij de douane? Volgt de Vlaamse regering dit ook op?

11. Het Europees Parlement heeft 4 concrete punten naar voorgeschoven in de resolutie over de noodzaak van een EU-actieplan om de voedselzekerheid binnen en buiten de EU te waarborgen na de Russische inval in Oekraïne (voedselcorridors van en naar Oekraïne, de eigen bronnen voor voedselimport diversifiëren, binnenlandse landbouwproductie stimuleren en hulp voor de getroffen landbouwers). Wat is de impact van de oorlog op de voedselvoorziening in Vlaanderen? Heeft men dit reeds onderzocht? Welke maatregelen gaat de regering eventueel nemen om te voorkomen dat er problemen zijn in de Vlaamse voedselvoorziening?

12. Uit cijfers van VLAM blijkt dat de export van land- en tuinbouwproducten en agrovoeding naar Rusland de voorbije jaren is gestegen. Sinds de uitbraak van de oorlog in Oekraïne is de perenprijs aan een vrije val bezig. De gemiddelde prijs daalde van 82 cent begin februari tot 63 cent nu. Begin dit jaar stelde Wit-Rusland al een importban in voor Europese peren, maar sinds de oorlog lijkt het land helemaal gesloten voor Belgische exporteurs. Alhoewel perentelers door de goede start van het seizoen dit jaar nog wel kunnen doorkomen, vrezen zij het ergste voor volgend jaar. Impact van de sancties tegen Rusland en Wit-Rusland op de export van Vlaamse landbouwproducten en agrovoeding? Welke sectoren worden het hardst getroffen? Wordt dit in de Vlaamse taskforce ook in kaart gebracht?

13. De oorlog in Oekraïne en het dreigende tekort aan granen heeft ook een impact op het teeltplan van Vlaamse boeren. Kan de minister-president dit toelichten? Welke mogelijke scenario's voor oplossingen liggen op tafel/worden besproken?

14. De energieprijzen waren reeds sinds 2021 in stijgende lijn, maar de oorlog in Oekraïne jaagt de prijzen naar ongeziene hoogten. Daaraan gekoppeld zijn ook heel wat grondstofprijzen sterk gestegen, zo ook voor producten die in de bouwsector worden gehanteerd. Niet alleen isolatiematerialen en hout die de afgelopen maanden reeds duurder zijn geworden, maar nu ook staal, bakstenen, glas, ... , kortom alles waarvoor hoge productietemperaturen nodig zijn, stijgen

sterk in prijs (+20%/+30%). Welke instrumenten heeft Vlaanderen om deze explosie te kunnen counteren ?

15. Door de activatie van de Europese richtlijn 'tijdelijke beschermingen' kunnen Oekraïense vluchtelingen meteen wonen en werken in de EU. Naar schatting zullen 120.000 vluchtelingen naar Vlaanderen komen, waarvan er wordt uitgegaan dat ongeveer de helft aan de slag zal willen gaan. De Vlaamse regering zou werk maken van maatregelen om vluchtelingen, die willen werken te begeleiden naar een job, onder meer via taal- en andere opleidingen. Wat is de stand van zaken?

16. De Verklaring van Versailles werkt die visie van open strategische autonomie van de Europese Unie verder uit. Welke opportuniteiten zijn er in dit debat voor Vlaanderen? Is deze denkoefening binnen de Vlaamse regering ook opgestart? Zou u overwegen om hiervoor ook een taskforce op te richten, samengesteld uit de diverse diensten, om de Vlaamse opportuniteiten in het verhaal van de open strategische autonomie in kaart te brengen? We mogen deze boot absoluut niet missen.

Vragen van Groen

1. Op 1 april 2022 vond via video-conferentie de top EU-China plaats. Op de agenda stond ook het conflict in Oekraïne. Welke standpunten nam China over dit conflict in?
 2. De EU keurde een vijfde sanctiepakket goed en een zesde sanctiepakket zou reeds in de maak zijn. De concrete invulling van dit vijfde sanctiepakket is nog niet breed gecommuniceerd. Kan de Minister-President bijkomende toelichting geven over dit vijfde sanctiepakket en mogelijk zesde sanctiepakket? Hoe evalueert de Minister-President deze bijkomende sancties en welke extra pistes ziet de Minister-President nog?
-